

EGYSÉGKERESÉS, VAGY AZ ELSZAKADÁS MISSZIÓJA?

Az 1915-ben kibontakozó kezdet után, mindkét fél részéről csak öt év múlva keresték a kölcsönös párbeszéd lehetőségét. Nem azért, mintha erre korábban nem lett volna alkalmuk. A korábbi években azonban egy ilyen kezdeményezés elől teljesen elzárkóztak, hiszen az általuk képviselt vádak olyan kemények voltak, hogy ennek hátterén még ők sem tartották illőnek a párbeszéd keresését. 1920-ban viszont az Adventista Egyház Generál Konferenciájának akkori elnöke, Dániels testvér egy európai látogatást tett, és útja során a Friedensau misszióközpontot is érintette, ahol találkozott a Reformmozgalom képviselőivel, és így első alkalommal cserélték ki gondolataikat a két oldal képviselői. Valószínű, hogy a Reformmozgalom képviselői azért fogadták el ezt a lehetőséget, mert Dániels testvér személyében egy olyan emberrel állhattak szembe, akit személy szerint eddig még nem kezdtek ki. A másik ok viszont egy kényszerítő körülményt teremtett a Reformmozgalom vezetői részére, ugyanis: „Azok a testvérek, akik a háború folyamán különböző levelek vagy egyéb írások kiadásával hibákat követtek el, ezen hibájukat belátták, s 1920-ban, a Friedensauban tartott konferencián, több mint kétszáz munkás jelenlétében visszavonták ezen iratokat. Erről az elszakadt atyafiakat is értesítették.” (Schubert G.W.: Babilonná lett-e Laodicea? 16. old)

Ez a találkozó azonban újra csak azt a valós tényt erősítette meg, hogy a Reformmozgalom igazi szándéka nem az egységkeresés, hanem a sajátos gondolkodásmódjukból fakadó elméleteiknek az elismertetése. Csak egyetlen cél lebegett előttük, hogy a Generál Konferencia elnöke tegyen egy nyilatkozatot, amelyben elismeri, hogy a Biblia és a Bizonyásgtétel kijelentéseit csak oly módon lehet értelmezni,

ahogyan azt a Reformmozgalom teszi. Mivel azonban ilyen nyilatkozatot nem kaptak, ezért a tárgyalás végeztével „kijelentették, hogy ezentúl sokkal elkeseredettebben akarnak ellenünk küzdeni, mint eddig tették” (u.o. 16. old.).

Egy ilyen kemény és ellenséges szándékú kijelentés után került sor 1922 márciusában arra, hogy az Adventista Egyház Generál Konferenciáját egy levéllel keresték meg, melyben azt kérték, hogy a májusban esedékes Generál Konferencián az összes küldött előtt mondhassák el a problémájukat.

„Ezennel szívélyesen megkérjük a Generál Konferenciát a mi lelkiismeretünkért, hogy tekintettel a hiányos megbeszélésekre, a május 11-13-ig (1922) megtartandó Generál Konferencia-i ülések alatt nekünk alkalmat adni szíveskedjék, a mi lelkiismereti kérdéseinket az összes Generál Konferencia-i képviselő elé előadni, hogy a törvény és a bizonyágtételek alapján világos határozatot kapjunk feleletül. Mi ezen vallásos kérdések kifejtésére két atyafit választottunk és felhatalmáztunk.” (Welp O. és Spanknöbel H: Ébredés és reformáció a H.N. Adventisták között 12. old.)

A Reformmozgalom körülményeinek háttérismerete mellett a leghatározottabban kijelenthetem, hogy ezt a lépésüket nem az egységkeresés szándéka vezette, hanem részükről ez csak egy taktikai szándék volt. Most ezen a Konferencián a világ minden részéről egybegyűlt küldöttek előtt csak azért szerettek volna beszélni, hogy az elszakadásuk misszióját kiszélesíthessék a küldöttek megnyerése által. Több dolog együttes ténye igazolja ezt a következtetést.

1. Az Egyházat minden iratukban elbukott Babilonnak minősítették, ahonnan az őszinte tagoknak ki kell futniuk. Ha ezen a konferencián az egységkeresés szándékával közeledtek volna, akkor ezeket a kijelentéseket vissza kellett volna vonniuk, legalábbis kilátásba helyezni ennek a szándékát.

2. Kizárja az egységkeresés tényét az is, hogy ebben az időben a Reformmozgalom már egy önálló szervezettel és külön Generál Konferenciával rendelkezett, amelynek elnöke éppen a két küldött egyike volt, Welp Ottó.
3. A fenti következtetést igazolja a közeledésüknek az a tisztességtelen és ravasz módja, ami által meg akarták tévesztetni azokat, akiknek még nem volt alkalmuk megismerni a Reformmozgalom vezetőinek valódi szándékát és célját. Azok az emberek, akik korábban a legdurvább jelzőket használták az Egyházra és a Generál Konferenciára, most álnok módon a következő nyilatkozatokat tették beadott levelükben. Különösen az általam vastagon kiemelt részeket szeretném az olvasó figyelmébe ajánlani.

„A Generál Konferencia nekünk a gyülekezeti rend szerint az egyedüli tekintély a határozatok hozásában a gyülekezet alapelveire vonatkozóan, és nagyon sajnáljuk, hogy csak most adatik nekünk először erre alkalom.

Tekintettel a vezető atyafiak csendes, illetve tartózkodó magaviseletére, a hozzájuk érkezett felhívásokra egy reformációban érdekelt testvérek és csoportok oldaláról, amely az utóbbi 8-10 esztendő alatt fejlődött, és most megszervezve ebben és más országokban dolgozik, így ez a felhívás nekünk szükségesnek és igazoltnak látszik. Kérünk, hogy ne csak az alulírt képviselő testvérek kívánsága adjon súlyt ennek a felhívásnak, hanem az a tény is, hogy a világ különböző részeiről, nagyszámú vezető atyafiaktól, prédikátoroktól és gyülekezeti tagoktól érkeznek be hozzánk levelek, bátorítások és kérdezősködések.

Mi ezen felhívást hozzátok intézzük, kik ebben az időben tekintéllyel és felelősséggel vagytok felruházva a következő mondattal:

‘Isten meghatározta, hogy az Ő gyülekezetének képviselői a világ minden részéről hatalmi jogosultsággal bírnak, midőn mint egy Generál Konferencia egybegyűltek. A hibák, amelyek elkövetésében egyesek veszélyeztetve vannak az, hogy csak egyetlen embernek vagy csak néhány ember értelmének és ítélőképességének tulajdonítják a hatalomnak és a befolyásnak azt a mértékét, amit Isten az Egyházára ruházott, amikor az arra a célra összejött Világtanácsban Isten munkájának jólétét és fejlődését tervezik.’ (Ellen G. White: Bizonyosságétel a gyülekezetek részére 9. köt 261. old.)

Ezzel a figyelmeztetéssel előttünk hisszük, hogy Isten és emberek előtt jogunk van a sok ezer testvéreink nevében, kiket képviselünk, ezt a felhívást intézni.

Kérjük a kedves testvéreket, hogy nekünk mindjárt a Konferencia kezdetén adnának alkalmat a kibeszélésekre.”

(Welp O. és Spanknöbel H: Ébredés és reformáció a H.N. Adventisták között 14-16. old.)

Azok, akik az igazság prófétáiként tekintették magukat, ilyen hazugsággal akarták megtéveszteni a Generál Konferencia küldötteit. Az Adventista Egyház Generál Konferenciájának tekintélyét ők már régen elvetették, és Babilonnak nyilvánították. Ebben az időben már a saját Generál Konferenciájuknak tulajdonították ezt a tekintélyt és hatalmat. Egy bizonyos cél érdekében azonban most úgy tettek, mintha az elmúlt években semmi elmarasztalót sem mondtak volna erről a testületről. Ugyanakkor azt is mondják, hogy joguk van ez előtt a testület előtt megjelenni, mert hiszen ők is sok ezer testvér képviselői. Arról viszont nem beszélnek, hogy olyan emberek képviselői, akik ezt az Egyházat már elhagyták, egy önálló egyház-szervezetet hoztak létre, és így elveszítették azt a lehetőséget, hogy mint az Egyház részének képviselői előjogokra hivatkozzanak a legfőbb testület előtt. Céljaik érdekében fogalmazták meg így a felhívásukat, hogy azokat a személyeket is megnyerjék és

megtartsák, akik bár szimpatizáltak a Mozgalommal, de nem akartak elszakadni az Egyháztól.

Ez a megtévesztő kétszínűség figyelhető meg napjaink szakadár mozgalmainak magatartásában is. Amíg egyik oldalon azt hangoztatják, hogy szeretnék a rendezést, a végső megoldást, vagyis az egységet, addig a másik oldalon tűzzel-vassal ellene vannak annak, hogy ez az egység ténylegesen is megvalósuljon. Művészi tökélytel tudják a gyülekezeteket meggyőzni arról, hogy a különállásuk érdekében tett erőfeszítéseik a valóságban az Isten igazságának védelmét szolgálják. A szomorú ebben csak az, hogy mindig vannak olyanok, akik az ilyen félelmetes hazugságot őszintén el is hiszik.

Szeretnék még kitérni arra is, hogy ezt a történelmi eseményt miként értékelte egy későbbi korból való reformista vezető, aki az 1970-es években volt a Magyar Unió vezetője.

„Akik helyesen szemlélték és értették az igazságot, azok tudták, hogy az Európai Divízió hűtlen állásfoglalása nem jogosítja fel őket az elválásra. Ezért a Generál Konferenciánál keresték az alkalmat és a lehetőséget a kérdés rendezésére, mivel a Generál Konferencia a gyülekezet legfelsőbb hatósága, s végső fokon ő illetékes ilyen döntésekre. A Generál Konferenciának van hatalma a Divízió helytelen álláspontját elítélni, kiküszöbölni és a helytelen alapelveket helyre állítani. S amíg a Generál Konferencia nem foglal állást és nem dönt az igazság alapelveivel ellentétben, addig a hűségeseeknek nincs joguk külön gyülekezetet szervezni. A háború után először 1920-ban Friedensauban volt alkalmuk a kizártaknak találkozniuk Dániels atyafival, a Generál Konferencia akkori elnökével, aki elé tárták a kérdéseket. Mivel Dániels atyafi válaszai nem voltak kielégítőek, ezért a kizárt hűségesek úgy határoztak, hogy két képviselőt küldenek ki San Franciscóba, ahol 1922-ben a háború után, vagyis az alapelvek feladása után a Generál Konferencia először ült össze. A kizárt

hűségeseknek ekkor nyílt alkalmuk, hogy közvetlenül a Gen. Konf. gyűléséhez folyamodjanak. Amikor 1922-ben a Gen. Konf.-án a vezető atyafiak nem hozták helyre az elkövetett hibákat, hanem csak azt akarták, hogy a kizártak feledjék el a múltat, és feltétel nélkül hódoljanak be, akkor jelentették be a kizártak, hogy: 'Nem, mi az igazságért külön maradunk.' Csak ekkor – amikor a Gen Konf. a gyülekezet legfelsőbb hatósága döntött így – és nem előbb, volt joguk a hűségeseknek a különmaradásra. Ezután kezdték meg a kizártak a végleges szervezést, és a maradék gyülekezet alapelveinek lefektetését.” (Bokor Sándor: Harmadrész vagy Reformmozgalom? 6. old.)

Ez a magyarázat példatörténetként hangzott el egy a Reformmozgalomból kiszakadt csoport magatartásának bírálata közben, mondván: lám-lám a Reformmozgalom úttörői milyen következetesen figyeltek az Egyházban elfogadott szervezeti szabályzat pontos betartására. Vagyis addig nem szervezték meg a különvált csoportjukat, amíg San Franciscóban 1922-ben a legfelsőbb testület is állást nem foglalt velük szemben, mert „csak ettől kezdve volt joguk” erre a lépésre.

Ennek a magyarázatnak és tanító leckének viszont van egy szépséghibája, éspedig az, hogy nem igaz. Ebben az időben ugyanis a Reformmozgalom már nemcsak hogy meg volt szervezve, hanem már külön Generál Konferenciája is volt, és annak elnöke a San Franciscóban lévő két képviselő egyike volt. Az más kérdés, hogy ott ezt a tényt nem hangoztatták. Az idő távlatából tehát nagyon széppé lehet tenni egy-egy eseményt, de csak azok számára, akik nem veszik a fáradságot, hogy utána nézzenek, vajon úgy vannak-e ezek, és azok számára, akiknek nincs lehetőségük arra, hogy utána nézzenek.

Mindezek hátterén azt mondhatjuk, hogy a Reformmozgalom kezdettől fogva nem az egységet kereste, hanem a különböző szinteken megtett lépéseivel csak az elszakadás misszióját szerette volna kiszélesíteni. Az Egyházzal és annak vezetőségéről

egy nagyon határozott állásfoglalásuk volt, bár ha a szükség úgy kívánta, – mint a San Franciscó-i konferencián –, akkor erről nagyot mélyen hallgattak. A folyóirataikban kiadott állásfoglalásaik és speciális igeértelmezéseik azonban önmagukért beszélnek, és az igazi képet adják meg nekünk. Ennek igazolására szeretnék újra az 1917-ből való írásmagyarázatra hivatkozni, amelyben egyértelműen állást foglaltak abban a kérdésben, hogy miként ítélik meg az Egyház helyzetét Isten előtt.

„Ez a nyers elutasítás, melyben az esztelenek részesülnek bölcs zarándoktoraik részéről, könnyen megmagyarázható, ha az esemény időpontját tudjuk, mely a kegyelemidő végére mutat. Az eszesek ekkor határozottan tudják, hogy a balgák végleg elvették, és számukra nincs többé segítség. A kellemes időben ők erősítést akartak nekik nyújtani az igazság szavával, minthogy pedig ezt elutasították, ezzel sorsuk végleg meg lett pecsételve, és eljárásuk továbbra is érvényben marad, és már vissza nem vonható. Átlépték Isten béketűrésének határát. Nem az eszeseknek a feladata, hogy régebbi hittársaikkal közöljék a kegyelem elvetésének szomorú következményét, az örök kárhozatnak sorsát... Ma bekövetkezett a tíz szüzek példázatával megjövendőlt szakadás a végidő gyülekezetében.” (Az Igazság Őrállója 1917. / 2. szám 5. old.)

Szerintük tehát az Egyház sorsa vissza nem vonhatóan megpecsételődött, és végleg elvettett Istentől. Számukra már csak a kegyelem elvetésének szomorú következménye, az örök kárhozat sorsa van hátra. – Az ilyen és hasonló kijelentések alapján lehet megismerni a Reformmozgalom igazi célját és szándékát a Hetednap Adventista Egyházzal kapcsolatban.

A NÉV KIALAKULÁSÁNAK TÖBBLÉPCSŐS VÁLTOZATA

A szakadár mozgalmak jellegzetes gondolkodásmódjából fakadóan először még a Reformmozgalom is úgy lépett fel, mintha ők lennének az Adventista Egyház természetes jogutódai. Ezért kiadványaikon mindenhol a „Hetednap Adventisták” megjelölést alkalmazták, mint felelős kiadó. Később azonban különböző szinteken bonyodalom támadt, hogy két egymástól független szervezet használja ezt a nevet. Úgy a hatóság, mint a gyülekezetben lévő testvérek számára zavart okozott ez, mivel nem tudtak különbséget tenni a két irányzat között. Az iratok alapján nem lehetett egyértelműen szét választani a két irányzatot. Néhány országban ezt belátták a Mozgalom képviselői, és ezért egy új nevet vettek fel, vagy kiegészítették valamivel a korábban használt nevüket. Más országokban viszont csak a bírósági határozat eredményeként voltak hajlandók elmozdulni ebbe az irányba.

A kiválás első éveiben még nem voltak egységesek a Mozgalom nevére vonatkozó szándékaikban. „Különböző országokban más-más néven neveztek magukat a kizártak: Magyarországon a **‘Régi Alapon Maradt Adventisták’**. Németországban az **‘Eredeti Alapon Maradt Adventisták’**, Jugoszláviában a **‘Maradék’**. Csehszlovákiában **‘Krisztus Menyasszonya’** névvel neveztek magukat.” (Bokor Sándor: Harmadrész vagy Reformmozgalom? 8-9. old.) Romániában pedig **‘Őrállók’**-nak neveztek magukat.

1920-ból maradt fenn az első korabeli írásos dokumentum, amely a Mozgalom nevének alakulásával foglalkozik.

„Nevünkről

Lehetséges, hogy testvéreink közül némelyeknek fel fog tűnni, hogy nevünket némileg megváltoztattuk.

Hollandiában ugyanis a hadiadventisták feljelentették testvéreinket, hogy jogtalanul viseljük a Hetednap Adventista nevet, és nevükkel visszaélünk. Az ügy a világi hatóság elé kerülve nyert elintézését, ahol testvéreink a régi adventi iratokból bebizonyították, hogy jogosan viseljük a nevet, mivel mi maradtunk meg a régi adventista alapon. A bíróság a következőképpen döntött: Mivel mint szervezet megmaradtak, és azt a nevet viselik, ezért toldjuk meg nevünket 'Az 1844-es régi alapon maradt' szavakkal. Úgy, hogy meg lehessen különböztetni a két munkát egymástól. Ettől kezdve testvéreink az egész világon a következő nevet viselik: **'Az 1844-es régi alapon maradt Hetednap Adventisták'**. Mi is, az 1920. évi augusztus havi országos konferencián elhatároztuk, hogy ezentúl a többi országbeli testvérekkel együttesen ezt a nevet fogjuk viselni." (Bibliai Igazság Órállója IV. évfolyam (1920) 1. szám; 8. old.)

Valószínű, hogy nem valami nagy sikert aratott a tagok között ez a névvariáció, mert alig másfél év múlva már egy újabb névvel találkozunk, legalábbis a magyar nyelvű kiadványokon. Az 1922-es év elején a következő névvel mutatkozik be a „Szombati Órálló” felelős kiadója: „A Szombati Órállót, mint gyülekezeti lapot kiadják: **A Hetednap Adventisták Nemzetközi Misszióegyesülete, Reformmozgalom, Magyar Uniója**”. (Szombati Órálló 1922. / 1. szám 16. old.). Ez a név még hosszabbra sikeredett, mint az előző, ezért nem is maradt meg sokáig ez sem. Ugyanakkor azt is tudhatjuk, hogy ekkor nem egységes változtatásról volt szó. Még ebben az évben egy a németektől átvett kis füzet kerül kiadásra, amelyen már csak annyit olvashatunk, hogy **„Hetednap Adventisták Reformmozgalom”** (Welp O. és Spanknöbel H: Ébredés és reformáció a H.N. Adventisták között).

A különböző kiadványok alapján azt láthatjuk, hogy 1922-től egészen 1926-ig megint csak nem volt egységes a név használata a különböző országokban lévő reformisták között. Bár 1925-ben megfogalmaztak egy hitelt a Gothában megtartott Generál

Konferenciájukon, ez a kiadott hitelv azonban még mindig azt bizonyítja, hogy az egységes névben nem tudtak megegyezni. A hitelv címlapján ugyanis még kétféle variációban olvashatjuk a Mozgalom nevét.

- „**A Hetednap Adventisták Misszióegyesülete**
‘Reformmozgalma’-nak hitalapelvei és gyülekezeti rendje”.
- „Ezen rövid összefoglalást kiadta: **A Hetednap Adventisták**
‘Reformmozgalom’ Generálkonferenciája”

Egy dolog viszont hangsúlyossá válik, éspedig az, hogy a Reformmozgalom elnevezés egységesen idézőjelbe van írva, és mindkét névváltozatban szerepel, és ez azt jelenti, hogy a névnek ez a része mindenki tetszését elnyerte. Majd csak 1926 júliusától kezd egységessé és véglegessé válni a Mozgalom neve. Ettől kezdve egységesen elfogadják a **„Hetednap Adventisták Reformmozgalom”** nevet. (Szombati Őrálló 1926. / 3. szám 16. old.). Tehát mintegy 11 év után alakult ki az Egyházból kiszakadt csoport végleges neve.